

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Premier Dialog” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product” și Denis Lozovan cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, cu privire la repunerea în termenul de apel și s-a restituit cererea de apel înaintată de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova,

c o n s t a t ă:

La 18 iunie 2020, prin intermediul poștei (f.d.23), Societatea cu Răspundere Limitată „Premier Dialog” (în continuare SRL „Premier Dialog”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product” (în continuare SRL „Eco Agro Product”) și Denis Lozovan, solicitând încasarea, în mod solidar, a sumei de 20140,00 de lei cu titlu de datorie, a sumei de 18126,00 de lei cu titlu de penalitate și a cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat și alte cheltuieli suportate la examinarea cauzei.

Ulterior, prin cererea din 29 octombrie 2020, reclamantul a solicitat încasarea, în mod solidar, a cheltuielilor de judecată, constituite din suma de 150, 00 de lei cu titlu de cheltuieli pentru citarea prin aviz publicitar și suma de 1000,00 de lei cu titlu de cost al traducerii efectuate a contractului de vânzare-cumpărare.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Premier Dialog” și s-a încasat de la SRL „Eco Agro Product” și Denis Lozovan, în mod solidar, în beneficiul SRL „Premier Dialog” datoria în mărime de 20140,00 de lei, penalitatea în mărime de 18126,00 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 2297, 98 de lei.

La 03 februarie 2021, SRL „Eco Agro Product” a declarat apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând

repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de administratorul SRL „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, cu privire la repunerea în termenul de apel și s-a restituit cererea de apel înaintată de administratorul SRL „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 22 aprilie 2021, prin intermediul poștei (f.d.79), SRL „Eco Agro Product”, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, trimiterea cauzei spre judecare în Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că, având în vedere că nu a primit hotărârea instanței de fond motivată, a fost în imposibilitate de a redacta apelul motivat și nici pe pagina web a instanței, hotărârea motivată nu a fost publicată.

Recurentul a precizat că, nu a fost citat legal la judecarea cererii de apel și pe pagina Curții de Apel Chișinău nu a fost plasată informația. Mai mult, în perioada pandemiei, Curtea de Apel Chișinău în perioada 16 martie 2021-01 aprilie 2021 a activat în regim special. Contrar prevederilor art. 102 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă nu a fost înștiințat legal despre data, ora și locul ședinței de judecată, iar la materialele cauzei lipsesc înscrisuri ce ar confirma înștiințarea despre data, ora și locul ședinței de judecată. Conform jurisprudenței CEDO, inclusiv cauza Russu c. Moldovei, este necesară dovada livrării scrisorii, actului comunicat participanților la proces, nefiind acceptată doar confirmarea expedierii. Instanța de apel neîntemeiat a conchis despre faptul înștiințării despre data, ora și locul ședinței de judecată.

Totodată, a menționat că, pentru respectarea principiului contradictorialității, procesul judiciar trebuie organizat astfel încât părțile și participanții la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii poziției în instanță, precum și de a-și expune opinia asupra oricărei probleme. Citarea părților în proces este un act procedural de importanță majoră, care asigură transpunerea a două principii fundamentale ale procesului civil, cel a apărării și cel a contradictorialității. Respectiv, nefiind citat și necunoscând despre data ședinței de judecată din 25 martie 2021, care nu a fost plasată pe pagina oficială a Curții de Apel Chișinău, nu s-a prezentat.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la 12 mai 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d.83) și a fost recepționată de către SRL „Premier Dialog” la 17 mai 2021, conform avizului de recepție (f.d.85). Din adresa intimatului Denis Lozovan s-a restituit instanței corespondența cu mențiunea „nereclamat” (f.d.86-87).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 25 martie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 22 aprilie 2021, prin intermediul poștei (f.d.79).

Materialele cauzei atestă expedierea copia încheierii instanței de apel către părți, prin scrisoarea de însoțire datată cu 05 aprilie 2021, inclusiv prin intermediul poștei electronice în adresa reclamantului (f.d.73). Plicul de expediere a

corespondenței este ștampilat cu data de 08 aprilie 2021 (f.d.78). Din textul recursului se distinge recepționarea încheierii de către partea recurentă la 09 aprilie 2021. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „Eco Agro Product” și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Premier Dialog” împotriva SRL „Eco Agro Product” și Denis Lozovan cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 27 noiembrie 2020 (f.d.52).

Aici urmează a fi notat că, pricina civilă a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, în acest sens fiind emisă încheierea din 02 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, privind acceptarea spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.39) și comunicată părților cu scrisoare recomandată la 03 septembrie 2020 (f.d.40). Din adresa părților SRL „Eco Agro Product” și Denis Lozovan a fost restituită corespondența cu mențiunea „plecat” (f.d.43) și „nereclamat” (f.d.42).

Conform art. 183 alin. (3), (4) Cod civil, în redacția în vigoare de la 01 martie 2019, adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență. Toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică.

În context, Colegiul reține că, actul juridic, contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 26 iunie 2019, cu participarea SRL „Eco Agro Product”, în calitate de cumpărător, atestă că sediul ultimei este r-nul Căușeni, sat. Chircăiești (f.d.9-10), unde și s-a realizat comunicarea încheierii din 02 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru de către prima instanță.

Un înscris/extras din Registrul de stat al persoanelor juridice care să ateste schimbarea sediului persoanei juridice SRL „Eco Agro Product” sau existența unui alt sediu decât cel indicat în actul juridic menționat, nu a fost prezentat.

În virtutea art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, iar la caz dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 27 noiembrie 2020 (f.d.52).

În temeiul art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, de către administratorul SRL „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, cu restituirea cererii de apel, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către administratorul SRL „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, la data de 03 februarie 2021 (f.d.57).

Prin încheierea din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de administratorul SRL „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, cu privire la repunerea în termenul de apel și s-a restituit cererea de apel înaintată de administratorul SRL „Eco Agro Product”, Valeria Melnikova, împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.68-71).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Recurentul/pârât a invocat că nu a fost înștiințat legal despre data, locul și ora ședinței de judecată din 25 martie 2021 în instanța de apel.

În această ordine de idei, Colegiul precizează că, citația expediată la 15 martie 2021 în adresa părților, inclusiv în adresa recurentului, denotă înștiințarea SRL „Eco Agro Product” despre ședința de judecată din 25 martie 2021 ora 10:00, cu indicarea locului examinării cauzei, ca urmare a depunerii cererii de repunerea în termenul de declarare a apelului de către SRL „Eco Agro Product”.

Deși, recurentul a pretins că nu a fost înștiințat despre data, ora și locul examinării cauzei în instanța de apel, Colegiul relevă că, avizul de recepție nr. DS8001248330AS confirmă recepționarea citației de către SRL „Eco Agro Product” la adresa indicată în cererea de apel și anume: mun. Chișinău, str. M. Dosoftei, nr. 110 ap. 1 (f.d. 64).

Implicit, Colegiul notează că, deși, recurentul a indicat data de „25/03”, ca fiind data recepționării citației expediate de instanța de apel, accesând serviciul online al Poștei Moldovei, Track&Trace, cu introducerea numărului de evidență a avizului de recepție, se atestă cursul trimiterii poștale și recepționarea acesteia de către destinatar la 24 martie 2021.

În context, Colegiul reiterează că, circumstanțele conturate *supra* confirmă că recurentul a cunoscut despre data, ora și locul examinării cauzei în instanța de apel și drept urmare sunt infirmate alegațiile aduse în recursul declarat.

Or, instanța de apel și-a respectat obligația de înștiințare a părților în temeiul art. 102 Cod de procedură civilă, în acest sens fiind depusă corespondența la 19 martie 2021 la oficiul poștal.

Referitor la solicitarea apelantului/pârâtului SRL „Eco Agro Product” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, Colegiul reține că, instanța de apel justificat a menționat că, la momentul înaintării solicitării cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, urma să fie indicate motivele omiterii termenului, însă nu declarativ să fie solicitată repunerea în termen.

Alegațiile recurentului precum că nu i s-a adus la cunoștință hotărârea motivată, nu poate justifica omiterea termenului și nici nu poate constitui temei de repunere în termen, în situația în care apelantul/pârâtul SRL „Eco Agro Product” declarând la 03 februarie 2021 apel, urma să argumenteze și să probeze motivele omiterii declarării apelului în termen.

De altfel, ca urmare a luării cunoștință de hotărârea motivată, Colegiul accentuează că, legiuitorul acordă posibilitatea apelantului de a suplimenta cererea de apel înregistrată inițial în virtutea art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, însă nu și justificarea omiterii termenului de apel.

În sensul art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) și anume: d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; h) documentele ce se anexează.

Colegiul notează că, depunerea cererii de apel în interiorul termenului stabilit de legiuitor constituie o premisă de primire a cererii de apel și inițiere a procedurii de apel, ceea ce obligă apelantul în cazul omiterii termenului de declarare a apelului de a formula concomitent cu acesta o solicitare sau o cerere separată de repunere în termen pentru declararea apelului, argumentând prin prisma art. 116 alin. (3) Cod de procedură civilă imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

În atare circumstanțe, Colegiul relevă că, cererea de apel suplimentară în sensul art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, depusă după data întocmirii hotărârii integrale, include anumite elemente, însă nu vizează și indicarea argumentelor omiterii termenului de declarare a apelului, în situația în care la depunerea inițială a cererii de apel nemotivate la 03 februarie 2021, apelantul/recurentul a avut această

posibilitate, însă nu a valorificat-o. Deși, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, nu a adus argumentele ce au dus la omiterea acestui termen.

Drept urmare, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a motivat cererea de repunere în termen, ceea ce a determinat respingerea acesteia.

Neconformarea de către pârât prevederilor legale nu poate fi pusă pe seama instanței, în situația în care nu este exclusă obligația pârâtului de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind justificată ipoteza instanței de apel precum că nemotivarea cererii de repunere în termenul de apel impune respingerea acesteia, cu restituirea cererii de apel ca fiind depusă tardiv.

În altă ordine de idei, Colegiul relevă că, neonorarea obligațiilor și nerealizarea drepturilor procedurale conform legislației procesuale în vigoare de către recurent, au determinat adoptarea soluției menționate de către instanța de apel. Or, instanța de apel prin înștiințarea participanților la proces despre data, ora și locul ședinței de judecată, a acordat posibilitatea, inclusiv apelantului/recurentului, de a beneficia de un proces echitabil, care înglobează dreptul la apărare și contradictorialitatea acestui în sensul pretins de recurent.

Mai mult, recurentul nu aduce alte argumente care să denote încălcări care ar fi fost admise de instanța de apel la emiterea încheierii contestate. Or, instanța de apel la soluționarea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului a rezultat din materialele cauzei în raport cu normele de drept procedural.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind nemotivarea cererii de repunere în termenul pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de

apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunere în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, Colegiul relevă că circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul și conform prevederilor instituite de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product”.

Se menține încheierea din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Premier Dialog” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eco Agro Product” și Denis Lozovan cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat